

ด่วนที่สุด

ที่ ทส ๐๙๐๒.๓/พ ๐๕๖



กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๙๒ ซอยพหลโยธิน ๗ ถนนพหลโยธิน
แขวงสามเสนใน เขตพญาไท
กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ผลการพิจารณาของคณะกรรมการบริหารอนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดสัตว์ป่าและพืชป่า
ที่ใกล้สูญพันธุ์ (CITES) ต่อรายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการงาช้างแห่งประเทศไทย
ฉบับแก้ไข (Thailand's Revised National Ivory Action Plan – NIAP)

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี

๒. สำเนาหนังสือกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ที่ ๐๙๐๒.๓/๘๐๖ ลงวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๘

๓. สำเนาหนังสือกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ที่ ๐๙๐๒.๓/๖๕๖๖ ลงวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๕๘

๔. สำเนาหนังสือคณะกรรมการบริหารอนุสัญญา CITES ที่ SC/๐๒/๒๐๑๕ ลงวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๑๕๕๘

ด้วยกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขอเสนอเรื่องผลการพิจารณาของ
คณะกรรมการบริหารอนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดสัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ (CITES)
ต่อรายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการงาช้างแห่งประเทศไทย ฉบับแก้ไข (Thailand's
Revised National Ivory Action Plan – NIAP) มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องดังกล่าวเข้าข่ายที่จะต้อง
นำเสนอคณะรัฐมนตรีตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี
พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) กำกับการบริหารราชการ
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว
รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๕๘ รับทราบรายงานความก้าวหน้า ครั้งที่ ๑
การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการงาช้างแห่งประเทศไทย ฉบับแก้ไข (Thailand's Revised National Ivory
Action Plan – NIAP)

๑.๒ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้ส่งรายงานความก้าวหน้า ครั้งที่ ๑
การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการงาช้างแห่งประเทศไทย ฉบับแก้ไข (Thailand's Revised National Ivory
Action Plan – NIAP) ถึงเลขาธิการ CITES รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

๑.๓ มติคณะรัฐมนตรี...

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รหัสเรื่อง : ส16317
รับที่ : ส14373/58
วันที่ : 15 ก.ค. 58 เวลา : 14:22
สวค.
วันที่ 15 ก.ค. 58
เวลา 15.00

๑.๓ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๕๘ รับทราบรายงานความก้าวหน้า ครั้งที่ ๒ การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการงาช้างแห่งประเทศไทย ฉบับแก้ไข (Thailand's Revised National Ivory Action Plan – NIAP)

๑.๔ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้ส่งรายงานความก้าวหน้า ครั้งที่ ๒ การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการงาช้างแห่งประเทศไทย ฉบับแก้ไข (Thailand's Revised National Ivory Action Plan – NIAP) ถึงเลขาธิการ CITES รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓

๑.๕ คณะกรรมการบริหารอนุสัญญา CITES ได้แจ้งผลการพิจารณาของคณะกรรมการฯ ต่อรายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการงาช้างแห่งประเทศไทย ฉบับแก้ไข (Thailand's Revised National Ivory Action Plan – NIAP) ให้ประเทศไทยทราบ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๔

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการบริหารอนุสัญญา CITES ต่อรายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการงาช้างแห่งประเทศไทย (ฉบับแก้ไข) (Thailand's Revised National Ivory Action Plan – NIAP) เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันกับรัฐบาลไทย จึงเข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) เรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ หรือที่เกี่ยวกับองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันกับรัฐบาลไทย

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

เนื่องจากประเทศไทย ต้องส่งรายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการงาช้างแห่งประเทศไทย (ฉบับแก้ไข) (Thailand's Revised National Ivory Action Plan – NIAP) ให้สำนักเลขาธิการ CITES อีกครั้ง ภายในวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๕๘ เพื่อให้ที่ประชุมคณะกรรมการบริหารอนุสัญญา CITES ครั้งที่ ๖๖ ซึ่งจะจัดขึ้นในระหว่างวันที่ ๑๑ - ๑๕ มกราคม ๒๕๕๙ ณ นครเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส พิจารณา

๔. สาระสำคัญ ข้อเท็จจริง และข้อกฎหมาย

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการบริหารอนุสัญญา CITES ต่อรายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการงาช้างแห่งประเทศไทย (ฉบับแก้ไข) (Thailand's Revised National Ivory Action Plan – NIAP) มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๔.๑ คณะกรรมการบริหารอนุสัญญา CITES พิจารณาแล้ว เห็นว่า ประเทศไทยมีความก้าวหน้าในการดำเนินการตามมติที่ประชุมคณะกรรมการฯ ครั้งที่ ๖๕ (SC ๖๕) ครบถ้วนทั้ง ๓ ประเด็น อย่างมีนัยสำคัญ และประเมินว่าประเทศไทยประสบความสำเร็จเป็นอย่างดีที่น่าพอใจในการดำเนินการดังกล่าว ซึ่งทำให้ประเทศไทยไม่ถูกเสนอระงับการค้าซึ่งชนิดพันธุ์สัตว์ป่าและพืชป่าตามอนุสัญญา CITES จากคณะกรรมการบริหารอนุสัญญา CITES แต่ยังคงมีสถานะเป็นประเทศ Primary concern อยู่ และยังคงต้องดำเนินการตามแผนปฏิบัติการงาช้างฯ และส่งรายงานความก้าวหน้าการดำเนินการตามแผนฯ ภายในวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๕๘ ให้สำนักเลขาธิการ CITES เพื่อเสนอให้ที่ประชุมคณะกรรมการบริหารอนุสัญญา CITES ครั้งที่ ๖๖ (SC ๖๖) ซึ่งจะจัดขึ้นระหว่างวันที่ ๑๑ - ๑๕ มกราคม ๒๕๕๙ พิจารณาต่อไป ทั้งนี้ ประเด็นที่ประเทศไทยได้ดำเนินการตามมติที่ประชุมคณะกรรมการฯ ครั้งที่ ๖๕ ที่ประสบความสำเร็จทั้ง ๓ ประเด็น ได้แก่

๔.๑.๑ ตรากฎหมายที่เหมาะสม (เช่น การกำหนดให้ช้างแอฟริกาเป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง) เพื่อให้เอื้อประโยชน์ต่อการควบคุมการค้าและการครอบครองช้างภายในประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ และมีกำหนดบทลงโทษที่เข้มงวด ซึ่งประเทศไทยได้ออกกฎหมายกำหนดให้สัตว์ป่าบางชนิดเป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๑๓ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยในกฎหมายดังกล่าวได้กำหนดให้ช้างแอฟริกาเป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง ลำดับที่ ๒๐๒

๔.๑.๒ ตรากฎหมายหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มี ก) ระบบการจดทะเบียนช้างภายในประเทศ ข) ระบบการจดทะเบียนและออกใบอนุญาตผู้ค้าช้างที่มีประสิทธิภาพ (รวมถึงมีการบังคับใช้และการลงโทษ) ซึ่งประเทศไทยได้ออกพระราชบัญญัติช้าง พ.ศ. ๒๕๕๘ มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๕๘ และมีการออกกฎหมายรองภายใต้พระราชบัญญัตินี้จำนวน ๑๗ ฉบับ ทั้งนี้เพื่อควบคุมการครอบครองและการค้าช้างบ้าน โดยมีการแจ้งครอบครองและการขออนุญาตค้าช้าง

๔.๑.๓ เพิ่มความพยายามในการติดตามและควบคุมผู้ค้าช้าง การจัดทำข้อมูลช้างและการบังคับใช้กฎหมายในการปราบปรามการค้าช้างที่ผิดกฎหมาย โดยให้กำหนดตัวชี้วัดที่สามารถตรวจสอบการดำเนินงานได้ ซึ่งประเทศไทยได้มีการจัดทำระบบทะเบียนข้อมูลการครอบครองช้างบ้านและช้างแอฟริกาที่ถูกกฎหมาย ระบบทะเบียนข้อมูลผู้ประกอบการค้าช้างและรายการสินค้า และระบบทะเบียนข้อมูลช้างของกลาง นอกจากนี้ยังมีการจัดตั้งสายตรวจร้านค้าช้างทั่วประเทศ ๒๒ สาย เพื่อกำกับดูแลและควบคุมผู้ค้าช้างบ้านทั่วประเทศ รวมทั้งการจัดตั้งศูนย์เฉพาะกิจปฏิบัติการปราบปรามการค้าช้าง และชุดปฏิบัติการเฉพาะกิจการข่าวและปราบปรามการค้าช้าง จำนวน ๑๘ ชุด (พื้นที่เฝ้าระวัง จำนวน ๖ ชุด และพื้นที่วิกฤตจำนวน ๑๒ ชุด) ตามแผนปฏิบัติการเฉพาะกิจปราบปรามการค้าช้างของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ตลอดจนการใช้เทคนิคใหม่ๆ ในการติดตามและตรวจสอบการกระทำผิดกฎหมาย เช่น ใช้ระบบการสืบสวนจัดการคดี CMIS- (Case Management Investigation System) ในการวิเคราะห์การข่าว ใช้เทคนิคการประเมินความเสี่ยงของสินค้านำเข้าและส่งออกของกรมศุลกากร และการติดตั้งโมดูลเอ็กซ์เรย์เพื่อเพิ่มศักยภาพในการตรวจสอบสินค้า โดยในช่วงเดือนกันยายน ๒๕๕๗ – เมษายน ๒๕๕๘ มีการจับกุมการกระทำผิดเกี่ยวกับช้างจำนวน ๗ คดี โดยเป็นคดีภายในประเทศที่สำคัญ ๒ คดี ที่จังหวัดสุรินทร์ ซึ่งมีการขยายผลการจับกุม จนสามารถจับกุมนายทุนชาวมาเลเซียได้ นอกจากนี้ยังเป็นคดีระหว่างประเทศที่สำคัญ ๒ คดี คือ เมื่อวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๕๘ จับกุมผู้ลักลอบนำเข้าช้างแอฟริกา น้ำหนัก ๔,๐๐๐ กิโลกรัม ณ ท่าเรือกรุงเทพฯ และเมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๘ จับกุมผู้ลักลอบนำเข้าช้างแอฟริกา น้ำหนัก ๓,๒๘๖ กิโลกรัม ณ ท่าเรือแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี

๔.๒ คณะกรรมการบริหารอนุสัญญา CITES ขอให้ประเทศไทยชี้แจงเพิ่มเติม โดยอาจชี้แจงเพิ่มเติมในตอนนี้อย่างเพิ่มเติมในรายงานความก้าวหน้าในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการฯ ในครั้งต่อไปภายในวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๕๘ โดยประเด็นข้อสงสัยและข้อซักถามดังกล่าว ได้แก่

๔.๒.๑ คำชี้แจงเกี่ยวกับบทลงโทษกรณีครอบครองและค้าช้างแอฟริกา

๔.๒.๒ คำชี้แจงเกี่ยวกับอายุของช้างบ้านที่กำหนดให้ต้องจดทะเบียนตามกฎหมาย

๔.๒.๓ คำชี้แจง เกี่ยวกับการตรวจสอบการแจ้งครอบครองช้างบ้าน

๔.๓ เพื่อให้การชี้แจงดำเนินการตามแผนปฏิบัติการฯ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับข้อชี้แจงต่อคณะกรรมการบริหารอนุสัญญา CITES กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงเห็นควรเสนอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ดังนี้

๔.๓.๑ ให้กรมการ...

๔.๓.๑ ให้กรมการปกครอง มีมาตรการทางกฎหมายในการกำหนดอายุช้างบ้าน ตั้งแต่แรกเกิดจนถึง ๓ เดือน ต้องจดทะเบียนทำตัวรูปพรรณ และให้มีมาตรการทางกฎหมายที่เข้มงวดและรัดกุมในการป้องกันไม่ให้มีการนำช้างผิดกฎหมายมาแจ้งจดทะเบียนเป็นช้างบ้าน รวมทั้งกำกับดูแลและควบคุมการตัดงาของช้างบ้านด้วย

๔.๓.๒ ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช มีมาตรการที่เข้มงวดและรัดกุมในการตรวจสอบการแจ้งครอบครองงาช้างบ้าน เพื่อป้องกันไม่ให้มีการนำงาช้างแอฟริกามาแจ้งครอบครองเป็นงาช้างบ้าน รวมทั้งมีมาตรการที่เข้มงวดกวดขันในการกำกับดูแลและควบคุมร้านค้างาช้างให้ปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย โดยหากพบการกระทำผิดให้ดำเนินการทางกฎหมายอย่างเฉียบขาดต่อไป

๕. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขอเสนอคณะรัฐมนตรี ดังนี้

๕.๑ รับทราบผลการพิจารณาของคณะกรรมการบริหารอนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งชนิดสัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ (CITES) ต่อรายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการงาช้างแห่งประเทศไทย (ฉบับแก้ไข) (Thailand's Revised National Ivory Action Plan – NIAP)

๕.๒ มอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอในข้อ ๔.๓

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก



(ดาวพงษ์ รัตนสุวรรณ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
กองคุ้มครองพันธุ์สัตว์ป่าและพืชป่าตามอนุสัญญา
โทร./ โทรสาร ๐ ๒๙๔๐ ๖๔๔๙